

OŠ „Petar Zrinski“ Čabar

## **Odgoj i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo**

### **„Malo nas je, al' nas ima“**

Odgoja i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo prožima se svakodnevnim radom u OŠ „Petar Zrinski“ Čabar. Projekt građanin, kao dio odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo, provodi se u školi od 1999. godine. Dugogodišnjim radom na različitim projektima pokušavana su naći rješenja mnogih problemskih situacija koje su učenici uočavali u svojoj školi i svom okruženju. Izuzetna vrijednost rada na ovim projektima razvijanje je senzibilitete za probleme u svom okruženju, poticanje odgovornog ponašanja, kritičkog promišljanja i vlastita aktivnost.

Ovogodišnja tema, kojom su se bavili učenici 6. razreda Anamarija Kvas, Doris Petelin, Nikol Petelin i učenici 8. razreda Alen Štimac i Andrea Poje i njihova mentorica Ksenija Petelin, bilo je promicanje poduzetničkog promišljanja u osnovnoj školi.

Učenici su tijekom projekta ispitivali javno mnijenje putem anketa i intervjuja, obrađivali podatke, pretraživali podatke na Internetu i u školskoj knjižnici, čitali i analizirali zakone, odluke i novinske članke.

Svoje su istraživanje započeli uvodom u problem. Prvi plakat nazvali su, prema članku iz Novog lista, „Gorani nestaju u zelenilu“.

Grad Čabar smješten je u Gorskom kotaru na granici prema Republici Sloveniji. Prometno je udaljen od svih većih središta Republike Hrvatske. Čine ga : Čabar, Gerovo, Tršće, Prezid i Plešće sa svojim selima i , još ponegdje, zaselcima. Zaselci nestaju. Sela održavaju najčešće stariji žitelji, ali se i u većim mjestima broj stanovnika smanjuje. Prema popisu stanovništva 2011. godine, u odnosu na popis iz 2001. godine, broj stanovnika u našem Gradu smanjio se za 576 osoba, što je pad od 13 posto. Zabrinjavajući je podatak da je izgubljeno više žitelja nego što ih danas živi u samom mjestu Čabar! Područje grada Čabra pripada demografski najugroženijim područjima Hrvatske. Smanjenje broja stanovnika odrazilo se i na broj učenika u našoj školi. Izračunali su da se broj učenika u školi od školske 1994./1995. do školske 2011./2012. godine smanjio za čak 256 učenika, što je više od trenutnog broja učenika škole. Ističu da veliki broj učenika nastavlja školovanje u gimnaziji ili nekoj tehničkoj školi. Završetkom školovanja, u nedostatku radnih mjesta u našem kraju, ostaju u većim sredinama. Smanjenjem broja stanovnika svakim danom opada i kvaliteta življenja u našem kraju. Službe važne za život naših građana sele se izvan Čabra.

Bez obzira na sve poteškoće, učenici smatraju da život u našem kraju ima brojne prednosti. Žive u okruženju čiste i nezagađene prirode, imaju mnogo prostora za bezbrižnu igru, nemaju ulice prepune automobila, a u školi i samom mjestu svi se poznajemo. Smatraju da imaju gotovo sve, ali željeli bi da nas ima više.

Učenici su analizirali trenutnu politiku i ponudili dva moguća rješenja. Prvo rješenje odnosilo se na politiku koja bi poticala razvoj turističkih potencijala čabarskog kraja, a druga se politika odnosila na poticanje poduzetništva. Analizirali su pozitivne i negativne strane

svake politike.

Učenici podržavaju politiku koja potiče razvoj poduzetništva. Poduzetništvo predstavlja način promišljanja koji potiče kreativnost, uvođenje i podržavanje inovacija, preuzimanje rizika, odgovorno ponašanje i timski rad. Cilj mu je pretvaranje ideje u konkretni proizvod. Poduzetnička znanja uvrštena su u sve europske nacionalne kurikulume. Učenici zastupaju politiku uvođenja poduzetništva u školu kroz konkretne aktivnosti kojima bi mogli steći znanja i vještine, koje bi im mogle pomoću i stvarnom životu. Poticanjem poduzetničkog načina promišljanja doprinosi se povećanju zapošljavanja i pokretanja vlastitog posla. Podršku ovoj politici učenici su pronašli u Strategiji učenja za poduzetništvo 2010.-2014. koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, Nacionalnom okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanja.

OŠ „Petar Zrinski“ Čabar ima dugu tradiciju učeničkog zadrugarstva. Učenici su podršku svojoj politici dobili od voditeljice Učeničke zadruge „Mrav“ Silvane Šebalj-Mačkić. Ona im je pomogla u ostvarenju njihovog prvog poduzetničkog projekta „Olovka za sve“. Svojim iskustvom vezanim uz poticanje poduzetništva u školi pomogli su im učenici SŠ „Vladimir Nazor“ Čabar i njihov voditelj Krešimir Ožbolt, koji u školi imaju vježbeničku tvrtku. Antun Turk, predsjednik Udruženja obrtnika grada Čabara, podržao je politiku i ponudio pomoć učenicima oko posjeta obrtnicima koji djeluju na području Čabra. Učenici su razgovarali s Daliborom Bertovićem iz Lokalne razvojne agencije PINS iz Skrada koji ih je upoznao s poslovima Agencije koja pomaže poduzetnicima Gorskoga kotara da svoje ideje pretvore u konkretne aktivnosti pokrenu vlastito poslovanje.



Na intervju s voditeljicom učeničke zadruge „Mrav“

Učenici su tijekom rada na projektu ostvarili različite aktivnosti kojima su željeli vlastitim angažmanom utjecati na promicanje politike za koju se zalažu. Izradili su letak „Naš čarobni čabarski kraj“ kojim su željeli promovirati bogatu kulturno-povijesnu baštinu čabarskoga kraja. Izrađivali su čestitke i ukrasne predmete, čijom su prodajom sudjelovali u humanitarnoj akciji „Pomozimo djeci Lei i Draženu da češće dolaze svojoj obitelji“. Organizirali su stručni skup pod nazivom „Malo nas je, al' nas ima“ na koju su pozvani građani, suradnici na projektu, učenici SŠ „Vladimir Nazor“ Čabar, predstavnici lokalnih vlasti, udruga, gospodarstvenici, predstavnici medija. Predstavili su svoj prvi poduzetnički projekt „Olovka za sve“ koji su dobro prihvatili učenici i odrasli. Na skupu je, u suradnji s Maticom hrvatskom Ogranak Čabar, predstavljen film „Dolinom Čabranke“ iz 1953. godine u kojem se mogu vidjeti različiti obrti koji su postojali u čabarskom kraju.



Učenici rade na svom poduzetničkom projektu „Olovka za sve“

Projekt nije završen ovim aktivnostima. Učenici planiraju, u suradnji s Ministarstvom poduzetništva i obrta i Učeničkom zadrugom „Mrav“, organizirati „Dan poduzetništva u školi“, i otvaranje trgovine školskog pribora, u kojoj bi učenici ponudili pribor koji sami izrađuju u radionici Zadruga.

S projektom su upoznati učenici, učitelji, roditelji i lokalna zajednica. Projekt je nakon Županijske smotre u Rijeci predstavljen i na Državnoj smotri u Zagrebu.



Na Državnoj smotri u Zagrebu

Ksenija Petelin, prof.